

LES 6 - MACHT EN MACHTELOOSHEID

Eén van de meest beheersende factoren in deze wereld is op dit moment de honger naar macht en misschien ook de angst voor verantwoordelijkheid. De eenling, gevangen in dit spel van om de macht strijdende groepen en groeperingen, meent vaak dat hij zelf zonder betekenis en machteloos is. Het lijkt mij daarom goed het begrip "macht" een ogenblik nader te beschouwen.

Macht is het vermogen eigen wil om te zetten in een werkelijkheid. Naarmate de macht groter is, zal meer van hetgeen in het "ik" bestaat kunnen worden geuit. Indien macht wordt uitgeoefend op een onzelfzuchtige wijze, zal zij nimmer kunnen terugslaan op degene, die haar voortbrengt. Een onzelfzuchtige machtsuitoefening brengt met zich mee verwezenlijking van het gewilde. Op het ogenblik echter, dat de macht zelfzuchtig wordt uitgeoefend, zal zij het patroon bepalen, waarin degene, die macht uitoefent, voortaan moet leven en denken. Anders gezegd: Macht, die men niet voor zichzelf begeert, is een reële macht. Alle macht, die men voor zichzelf begeert, is in feite een dwang, waardoor eigen wils- en handelingsvrijheid steeds meer zullen worden beperkt.

Dat dit in de moderne tijd waar is, kunt u zien. Want zelfs hier in Nederland zijn vele groepen te vinden, die het eigenlijk anders zouden willen dan het is. Zodra zij echter gaan deelnemen aan het bestuur; continueren zij zorgvuldig de bestaande toestand. Want zij begeren niet in de eerste plaats het doorzetten van hun ideaal, maar zij begeren in de eerste plaats een zekere macht. Daardoor zullen zij steeds meer hun idealen op de achtergrond stellen, tot zij lege leuzen zijn geworden. In de betogingen voor de komende verkiezingen zult u hiervan vele voorbeelden kunnen vinden.

Ik geloof, dat het begrip "macht" allereerst moet worden gesplitst in zelfzuchtig en onzelfzuchtig uitgeoefende macht. Als macht onzelfzuchtig wordt uitgeoefend, zal niemand die egoïstisch denkt zich daartegen kunnen verzetten. Het is een vooruitgang, een evolutie a.h.w., die alles met zich meesleept. Op het ogenblik, dat men macht zoekt om de macht zelf, dan is eigenlijk het denkbeeld van de macht beheersend geworden. Het is een waan, een illusie; en als zodanig zal men - zolang men onzelfzuchtig denkt en reageert - zich van die macht niets behoeven aan te trekken. En dat brengt ons vanzelf tot het kernpunt van ons betoog van vandaag.

De enkeling, zijn macht en machteloosheid in de hedendaagse tijd.

Wanneer ik bewustwording zoek, dan zoek ik een verandering en een vooruitgang. Het voortdurend gelijkblijven of 't voortdurend zich herhalen van dezelfde feiten, de sleur, is dodelijk. Bewustwording betekent dus het zoeken van voortdurend nieuwe, grotere en intensere waarden.

Men kan deze eerst bereiken, indien men een zekere vrijheid behoudt. Die vrijheid kan men nimmer verkrijgen, als men denkt machteloos te zijn. Zodra men denkt geen enkele macht te bezitten, is men overgeleverd aan een ieder, die de illusie van macht schept. Op het ogenblik, dat men zijn eigen denkbeelden machteloos noemt, zal elk denkbeeld, waarin een uiting van macht is gegoten, overheersen; d.w.z. dat men op zijn weg voortdurend zal worden beperkt door al datgene, wat buiten zich bestaat.

En dat is natuurlijk niet wat wij wensen. Willen we dus bewust worden, dan moeten we ons ook eerst bewust worden van het feit, dat we een zekere macht bezitten. En die macht zal moeten beginnen met de macht over onszelf.

Niemand op aarde leeft zonder enige angst. Er zijn maar heel weinig mensen, die op aarde kunnen bestaan zonder begeerte; en dan is het nog de vraag, of dat wel normale mensen zijn. Maar wij kunnen wel zeggen, dat een ieder in zich de angst kan leren bedwingen en dat een

ieder in zich de begeerte kan leren beteugelen. Wij zijn niet gebonden aan onthouding of ontzegging op welk gebied dan ook. Maar anderzijds zijn wij ook niet gebonden aan een vrije beleving van alle dingen. Zodra wij overgaan tot het extreme, verliezen wij de macht over onszelf. En juist in het extreme ontstaat die eigenaardige toestand, waarin het "ik" zich laat leven en zo de realiteit niet meer ziet, voor zich illusies opbouwt die nooit waar kunnen worden en situaties schept waaraan het zich nimmer meer kan ontworstelen.

Wij zullen dus een paar punten stellen t.a.v. de macht van het ego.

1. Zodra ik mijzelf voldoende beheers, zal ik mijn denkbeelden kunnen doen gelden over mijn instincten. Dit maakt mij niet slechts vrij, maar het geeft mij macht over anderen, die nog gebonden zijn. Ik word slechts beheerst door datgene, wat ik toesta mij te beheersen. Ik ben een eeuwig wezen.
2. Een beheersing in tijdelijke vorm kan nimmer blijvend zijn, tenzij ik dit toelaat. Indien ik een beheersing in tijdelijke vorm aanvaard, omdat ik angst of begeerte ken, zal daarvan echter een langdurige binding het gevolg zijn.
3. Machteloos ben ik alleen tegenover God. Naarmate ik mij meer van dit feit bewust ben, zal ik een sterker beroep op de God in mij kunnen doen en zo meer feitelijke macht kunnen uitoefenen voor en over anderen.
4. Machteloosheid is voor de doorsnee-mens een suggestie, waaraan hij zich moeizaam onttrekt. Macht is iets, wat menigeen vreest of slechts op egoïstische wijze wil gebruiken. Eerst indien wij de werkelijkheid zien en onze eigen houding bepalen aan de hand van ons werkelijk innerlijk beeld, zullen wij macht kunnen uitoefenen en machteloosheid kunnen ontwijken, zonder dat daarbij onze bewustwording wordt aangetast of onze weg tot de innerlijke bereiking wordt vertraagd.

Daarmee hebben wij dan een paar punten gesteld, die zeer algemeen zijn en die waarschijnlijk voor menigeen ook moeilijk geheel te aanvaarden zijn. Theoretisch misschien nog wel, maar in praktijk niet. Wij moeten daarom proberen om het begrip machtsuitoefening of macht nader te bezien. En nu heb ik daarvoor een heel eigenaardig voorbeeld. Binnenkort is het huwelijk van prinses Beatrix en men vreest, dat daar dan allerhande dingen zullen gebeuren. Men probeert daarom mensen te dwingen het huwelijk bij te wonen of in andere gevallen zich te verwijderen van de plaats, waar hun aanwezigheid misschien oproer zou kunnen veroorzaken. Met andere woorden: men is niet zeker van zichzelf. Dit is schijnbaar een machtsvertoon. Want als men dadelijk vele duizenden mensen oproept (met of zonder wapens) om de rust te handhaven, dan lijkt dit op macht, maar dat is het niet. Een dergelijke macht is een onzekerheid.

Nu is de grote vraag: in hoeverre die angst gerechtvaardigd is. Eén ding is zeker: indien één mens op het juiste ogenblik en naar waarheid iets zou uitroepen - ongeacht al degenen, die er aanwezig zijn - dan zou geen ordeverstoring kunnen worden voorkomen. Eén mens heeft temidden van die grote menigte van voor- en tegenstanders, temidden van die grote gewapende macht voor zich het vermogen om goed te keuren of af te keuren op een wijze, die naar buiten toe volledig kenbaar wordt. Men is niet zozeer bang voor degenen, die gewoon een relletje willen maken, maar men is bang voor hen, die uit een soort innerlijke overtuiging en volledig onverschillig voor de gevolgen hun mening zullen uiten.

En nu is de vraag: Wie heeft nu de meeste macht? Die paar honderd z.g. provo's of het hele bestuursapparaat? En dan blijkt, dat deze provo's in feite machtiger zijn. Want zij dwingen het grote geheel zich in onzekerheid te beschermen. Ik weet wel, dat zal men niet als zodanig willen zien. Maar dat is een feit.

Een ander punt. De kerken zijn geneigd om alle zondaren te vergeven. Maar waarom dan b.v. één priester, die profeteert, wegmoffelen? Vroeger zou men hem hebben gedood. Nu moffelt men hem weg in een klooster waar hij niemand ziet. Is dat niet, omdat men onzeker is, omdat men bang is? De hele macht van de kerk zou kunnen vallen door één persoon.

Daar heeft u het hele probleem. U bent niet machteloos. Integendeel.

Zodra u uit uw innigste overtuiging en met inzet van uw gehele persoonlijkheid zonder angst of begeerte reageert op wat voor u een onomstotelijke waarheid is, bezit u macht over anderen. Een macht die zo groot is, dat een staat haar vreest. Een macht die zo groot is, dat geen kerk, geen geloof daartegen bestand is. O zeker, u kunt zeggen: Dan zullen ze me misschien doden en dan is er niets gebeurd. Maar ook dat is denkbeeldig.

Wanneer wij de toestand in Rusland zien, dan ontdekken wij dat daar een absoluut gezag werd gehandhaafd. Zo absoluut, dat niemand zich aan die macht scheen te kunnen onttrekken. Maar juist deze felle verdediging (misschien zelfs tegen niets) van het stalinisme, bracht Chroetsjev. Chroetsjev wilde milder zijn, maar kon het ergens niet. Toen heeft men gezegd: Onze macht wordt aangetast. Wij moeten haar verdedigen - tegen onbelangrijke dingen, tegen een flard muziek, tegen een gedichtje of een stukje proza. De resultaten zijn, dat de kerken in Rusland steeds voller worden en dat zelfs de leden van de partij steeds onbetrouwbaarder worden. Het eindresultaat is, dat de "planning" van de gehele staat moet worden aangepast aan de eisen van die massa.

Degenen, die dat tot stand hebben gebracht, zijn er niet velen geweest. Het is bij elkaar misschien een aantal geweest van 40 à 50 mensen, die in de periode van Stalin zijn gedood; maar die door de wijze, waarop zij vanuit zich de waarheid bleven stellen, het wat men nu noemt "mildere klimaat van het communisme" hebben geschapen. Ze waren machtiger dan een staatsapparaat, geheel ingesteld op terreur.

Het is dus niet vreemd, als ik zeg dat u niet machteloos bent.

Maar die machteloosheid van u zal toenemen, naarmate u zich meer bekommert om de consequenties. En dat is het typische in deze hele maatschappij, niet alleen in stoffelijk maar ook in geestelijk opzicht.

Men gaat u vertellen, dat alles zijn gevolgen heeft. Als u een auto hebt en u hebt geen belasting betaald, dan zal er dit en dat op volgen. Op zichzelf logisch, ik geef het toe. Men zegt u, dat als u steelt, u misschien een paar maanden krijgt of een jaar. Men vertelt u, dat als u een moord pleegt, u minstens 20 jaar krijgt, al wordt dat meestal veel minder. Maar als u de euvele moed hebt om de basis van de staat, de stellingen van de staat aan te tasten, dan kunt u erop rekenen, dat u voor veel langere tijd verdwijnt. Dan wordt u ter beschikking van de regering gesteld. Maar op het ogenblik, dat u zegt: "Wat kan mij dat schelen," dan is de ander machteloos geworden. Hij kan u wel proberen aan te vallen, maar wat hij in feite wil bereiken: dat u de macht erkent, dat bereikt hij niet. En dan moet de hele staat met al haar dienaren, haar macht, haar leger en vloot zich tegen een eenling verdedigen. En die verdediging slaagt minder goed dan men denkt. Want één zo'n geval is voldoende om honderden mensen onrustig te maken. Er ontstaat een wantrouwen. Waar wantrouwen tegen de macht is, ontstaat een angst die de macht zelf aantast. U begrijpt nu misschien wat ik bedoel.

Zuiver stoffelijk lijkt het wel, of u steeds meer in een keurslijf van wetten, bepalingen en beperkingen wordt geregend. Maar in feite kunt u dit onmogelijk maken door te zeggen: Ik aanvaard dit of dat absoluut niet en ik neem daar de consequenties van.

Ook geestelijk zien wij precies hetzelfde. Als u zondag niet naar de kerk gaat, pleegt u een doodzonde. Als u iemand vermoordt, pleegt u een doodzonde. Als u een priester een pak slaag geeft, pleegt u een doodzonde. Wat is nu het ergste? De verhoudingen zijn zoek.

Maar u komt dan in de hel en moet u voor eeuwig branden. Dat is heel aardig, maar op een gegeven ogenblik zegt u: Dat kan men mij wel vertellen, maar ik geloof het niet meer. Ik ben niet meer bang voor het dreigement. En op dat ogenblik blijkt, dat de kerk haar gezag gaat verliezen.

Als de jeugd niet meer gelooft dat ze eeuwig verdoemd zal zijn, als ze zondags om de kerk heen loopt in plaats van er binnen te gaan, dan blijven de kerken op zondag steeds meer leeg. Dan is er eenvoudig geen macht meer in de kerk.

Nu zult u zeggen: Dat is op het ogenblik niet zo. Maar het is werkelijk waar. Men gaat u vertellen, dat u op een geestelijke weg alleen wat kunt bereiken, indien u - en dan noem ik op: u onthoudt van het nuttigen van vlees, het drinken van alcohol, het gebruiken van tabak of

van andere dingen; indien u regelmatig – en dat wordt verplichtend gesteld - zoveel mediteert op deze manier en zoveel op die manier; indien u zoveel van uw inkomen afdraagt aan de groep, enz. Dat klinkt heel aardig, maar wat is ervan waar?

Jezus dronk wijn; hij was dus niet bang voor alcohol. Jezus at vlees. Nu moet u niet zeggen, dat dat niet waar is. Er staat uitdrukkelijk bij het Laatste Avondmaal, dat hij het paaslam nuttigde (dat is vlees!). En toch kon hij iets zijn. Jezus hield zich niet aan de wetten van de kerk, want hij liet de tempel rustig tobben. Hij hield zich ook niet helemaal aan de wetten van het wereldlijk gezag. Hij ging er niet tegenin, maar hij ging zijn eigen gang. Die Jezus hebben ze gekruisigd, inderdaad. Maar zonder hem zou er geen Christendom geweest zijn. Jezus had meer macht dan allen rond hem. En zelfs als hij geen "god" was geweest (sommigen geloven dat, nietwaar), zou hij die macht nog hebben gehad.

Wij kunnen voorbeelden te over vinden van anderen, die met een enkel denkbeeld macht wisten te veroveren. Denk aan Napoleon. Deze was niet bang voor de heren, die het gezag uitoefenden: de revolutionairen.

En toen het erop aankwam, liet hij heel rustig zijn soldaten de heren insluiten met hun hele nationale vergadering. Hij zei: Wat kan mij gebeuren. En pas toen Napoleon bang werd dat hij niet meer l' Empereur, de meest machtige zou zijn, toen hij jaloers werd op de macht van een ander, misbruikte hij zijn macht en ging eraan ten onder.

Die voorbeelden vinden wij steeds weer. Laat ons dus proberen ze om te zetten in een lering; en dan vergelijk ik twee mogelijkheden: Soekarno beschouwt zichzelf als de absolute macht in Indonesië.

Of hij dat is of niet, hij wil ten koste van alles zijn macht vasthouden. Hij wil zich blijven identificeren met de macht, niet met het land. Het resultaat is, dat hij steeds weer wordt geregeerd door de noodzaken; dat hij steeds minder een mens is, die iets bereikt.

Als u dat wilt, dan moet u ernaar streven erkenning in de wereld te verkrijgen. Indien u echter voor uzelf macht zoekt, dan zult u moeten beginnen alles opzij te zetten, behalve uw eigen innerlijke waarde. U moogt u laten leiden door uw menselijke rede, uw logica, maar u moogt u nooit laten leiden door datgene, wat u kunt krijgen of zoudt kunnen verliezen. Iemand, die machteloos is, zal zijn daden ergens bepaald zien.

Een kind in de klas b.v. is machteloos. Het moet het ene uur aan taal doen, het volgende uur aan rekenen, enz. Datzelfde geldt voor een arbeider. Hij moet zoveel dingen per dag afmaken en zo lang op het werk aanwezig zijn. Hij is dus niet vrij. Als hij zich daartegen verzet, dan moet hij ook de gunsten en de mogelijkheden willen opgeven.

De machteloosheid ontstaat, indien wij het leven toestaan ons een vast patroon voor te schrijven. En naarmate wij menen daarin meer te bereiken (bij het kind is het ten slotte de goedkeuring van de ouders of vrijdom van straf; bij de arbeider het loon en wat hij voor overwerk of misschien als zwart loon krijgt), zijn we gebonden.

Maar zal die gebondenheid beperkt blijven tot de werkuren? Neen.

Het kind wordt op den duur geregeerd door de stellingen, die er op school worden ingehamerd. De arbeider wordt op den duur geregeerd door de sleur van zijn werk en door zijn gedachten dat dit toch onontbeerlijk is en dat hij verplicht is zich daaraan te onderwerpen.

Het hele leven en ook het denken worden daardoor geregeerd. Zelfs het zieleven wordt daardoor bepaald en beperkt. Dan is het logisch, dat alle vermogens tot persoonlijke machtsuitoefening op geestelijk terrein voor het "ik" en misschien zelfs de mogelijkheden om het hogere vanuit zichzelf te bereiken, eveneens wegvallen. U wordt gebonden aan de beperking, die er is.

Als u machteloos bent, dan past u zich volledig aan alle sleur aan. Indien u daarvan eens een keer afwijkt, voelt u zich ergens schuldig. U voelt dat als een onvolledigheid. U zult dan steeds machtelozer worden.

Op het ogenblik, dat u macht, werkelijke macht verkrijgt, zult u eerst en vooral uw eigen huidige toestand niet als bepalend mogen zien. U moet zeggen: Ik ben eeuwig. Ik heb voor alles de tijd. U moet denken: Wat er nu gebeurt, is onbelangrijk, zolang ik trouw blijf aan het "ik" dat ik ken.

U moet denken: Ik voel in mij een taak. Het vervullen van die taak is belangrijker dan alles, wat er op aarde gebeurt. Daarnaast zult u moeten zeggen: Ik ben niet bang, wat er ook gebeurt. Ik heb eigenlijk niets nodig; ik kan het zonder doen. Ik kan hoogstens doodgaan en dan is dat het einde van alles.

Moeilijk, dat is waar. Maar waar die onverschilligheid heerst, daar zien wij plotseling dat de tijd, die anders niet toereikend was, toereikend wordt. Dat de dood, die anders voortdurend dreigt, nu uitwijkt.

Dat de gevoeligheden van het "ik", die normaal onderdrukt zijn, nu ineens functioneren en het de mens mogelijk maken zich juister te oriënteren, geestelijk zowel als stoffelijk.

Nu moet u niet denken, dat ik u hier een sprookje vertel. Ik weet niet, of u wel eens hebt gehoord van kinderen en dronken mensen? Hoeveel automobilisten, denkt u, zullen er op het ogenblik door hun voorzichtig rijden ongelukken maken? En in verhouding daartoe: hoeveel rijders die roekeloos zijn? Het is eigenaardig, dat de voorzichtige rijders gevaarlijker zijn dan de roekelozen. Men wil dat niet toegeven, omdat men zegt: Er zijn regels. Maar de roekeloze reageert over het algemeen op de omstandigheden en de angstige reageert op de regels; en dat is een groot verschil.

Indien u het anders wilt stellen: Iemand, die bang is zijn paranormale gaven te laten spreken, die zal wel ergens die neiging hebben, maar hij zal bang zijn voor de gezichten die hij ziet. Hij zal bang zijn voor de mogelijkheid dat er een stem zal komen, die hem iets zal zeggen. Hij zal bang zijn voor het overschrijden van de grens van bewustzijn en onbewustzijn, die voor een trancetoestand noodzakelijk is. Zo iemand bereikt niets. Maar omdat je niets bereikt, betekent dat nog niet dat je niets kunt. En dat brengt mij tot een definitie van machteloosheid.

Machteloosheid is niet het gebonden-zijn aan het andere, maar het ontkennen van eigen vermogens, daar men de consequenties, die daaraan zouden kunnen zijn verbonden, niet durft of wenst te aanvaarden.

Nu wordt het u misschien duidelijker wat er met al dat voorgaande is gezegd, niet alleen vanavond maar ook op de voorgaande avonden.

Een eenling zijn in de massa lijkt verschrikkelijk. Maar het is de eenling, die de massa bepaalt en niet de massa, die de eenling bepaalt.

Geestelijk alleen staan of alleen staan temidden van golven van kosmische licht lijkt misschien ergens een gevoel van machteloosheid hebben. Maar indien u zegt: Ik heb een doel, dat andere doet er niet toe, dan kunt u bereiken. Dan bent u niet de slaaf, dan bent u de meester.

En daar ligt eigenlijk het belangrijke van deze dagen. Want onze bewustwording in deze tijd dwingt steeds meer - zeker wanneer men op aarde is - tot een keuze. U moet kiezen tussen de algemene tendens, het algemeen gangbare of uzelf. U kunt niet uzelf blijven en toch de algemene gang van zaken onbepaald aanvaarden en volgen. U kunt ook niet volstaan met een enkel geestelijk voorbehoud. U moet kiezen; en het is deze keuze, die beslissend zal zijn voor de eerst-volgende fase van uw bestaan, van sfeer tot sfeer, van wereld tot wereld. Macht en machteloosheid worden n.l. niet alleen uitgedrukt in de waarden van deze wereld of in de waarden van een innerlijke bewustwording. Zij zijn een uitdrukking van de eigen continuïteit. Zij vormen wat men zou kunnen noemen: het karma.

Ik ben aan een noodlot onderworpen. Dat is tot op zekere hoogte waar. Ik, zo goed als u. Maar dit noodlot bestaat slechts uit de omstandigheden, niet uit mijn innerlijke werkelijkheid. Op het ogenblik, dat ik de omstandigheden aanvaard, maar ze ondergeschikt maak aan mijn innerlijke werkelijkheid, domineer ik het noodlot. Zolang ik het karma niet vrees en niet begeer en zolang ik het alleen accepteer als een Medium waarin ik werk, ben ik meester over 't karma. Zolang ik mij eraan onderwerp, zolang ik het vrees en het probeer na te gaan, ben ik eraan

onderdanig. Ben ik onderdanig aan het karma, dan sleep ik mij voort van de ene vorm naar de andere. Sta ik boven het karma, dan uit ik mij in elke vorm, die voor mijn "ik" op dit moment noodzakelijk is; niet krachtens de wensen of de angsten van dit "ik", maar krachtens de innerlijke noodzaken en de innerlijke verbondenheid met het hogere.

In deze dagen wordt die keuze eigenlijk aan de gehele mensheid voorgelegd. U kunt misschien op het ogenblik naar de maan gaan of wandelingen maken op Mars en Venus, maar daarmee komt u niet verder. Ben je mens of ben je het niet? Ga je onder in de massificatie, dan ben je een stofje dat door elke kosmische stroom van links naar rechts en van rechts naar links wordt geblazen, zonder dat je weet waarom. Ben je een mens, een eenling, dan ben je als een lichtstraal, die de andere stofjes doet dansen. En die keuze is voor de meeste mensen heel moeilijk te maken. Juist omdat men steeds meer aan het materiële gaat denken, zal men steeds minder geneigd zijn de vrijheid te aanvaarden, die er bestaat en zal men steeds meer bepaalde dingen vrezen, terwijl men andere dingen meer zal begeren.

Nu is het einde van het materialisme als levensbeschouwing, als dialectiek, op aarde eigenlijk al gekomen. En wat meer is: het materialisme als stoffelijke waarde dreigt ook al heel snel te verdwijnen.

Het is n.l. niet te handhaven. Maar zolang men in dat materialisme gevangen zit, is de idee van gebondenheid veel groter.

Nu klinkt het misschien heel gek, als ik dat zeg, maar denkt u nu werkelijk dat iemand, die de zaak aanvaardt, zoveel slechter slaapt op een planken vloer dan op een springveren bak met binnenveringmatras, flanellen gezondheidslakens enz.? Of denkt u misschien dat degene, die zich elke dag aan uitgezochte gerechten vol kan eten, werkelijk zoveel gezonder en sterker wordt dan hij, die alleen water drinkt en brood eet? Dat klinkt misschien dwaas. We kunnen dan spreken over vitaminegebrek enz., maar in feite moeten wij toegeven dat dat helemaal niet waar is. Het is niet belangrijk hoeveel ik heb om van te leven. Het is belangrijk dat ik zo leef, dat ik met wat ik heb uitkom.

In deze zin kan men zelfs zeggen (ik heb gehoord, dat het hier nogal opzien heeft gebaard), dat er in India geen hongersnood is. Vanuit westers standpunt is daar een ellende om van te creperen. Vanuit het standpunt van de hoger geplaatsten in India is er alleen wat extra armoede voor de armen; en dat is niet zo erg. Voor sommige armen is deze armoede geen werkelijke armoede en is wat u hongersnood noemt in feite niet levensgevaarlijk. Ze kunnen ervan leven, omdat ze niet meer verlangen, maar datgene wat ze hebben volledig gebruiken.

Maar stel, u nu eens voor, dat u in deze materialistische wereld eens het materiële opzij gooit en zegt: Het kan mij niet schelen. Als ik het niet warm kan hebben met een grote kachel, dan zal ik me wel in iets hullen. En als ik dat niet kan, dan blijf ik klappertanden en rillen, tot ik het warmheb. Dan komt er een ogenblik, dat het bezit u niet kan binden.

Als iemand tegen u zegt: Dan stoten we u uit de maatschappij. En u zegt tegen uzelf: Ik heb in mij een verbinding met God, wat kan die maatschappij mij schelen, dan kunt u veel gelukkiger zijn (desnoods ter beschikking gesteld van de regering of ergens in een cel) dan een ander, die minister-president is. Het ligt er maar aan, hoe u de waarden ziet.

In deze tijd heeft men geleerd bepaalde criteria aan te leggen van zekerheid, gezondheid, kortom, van allerlei dingen. Maar die criteria zijn niet reëel. Zij zijn een begeerte-element. De mens speculeert op het begeerte-element en daardoor maakt men het u moeilijker om zelf macht te hebben. Zolang u van een regering verwacht, dat ze u iets zal geven (een pensioen of een huis), bent u ergens aan die regering gebonden. Op het ogenblik, dat u van die regering niets te verwachten hebt en dit weet, staat u vrij. En dan noemt men u misschien a-sociaal. Maar of u werkelijk zo a-sociaal bent, dat ligt aan uw verhouding tot uw medemensen, niet aan uw verhouding tot de gemeenschap als geheel met haar wetten.

Ik predik niet, dat men zich a priori tegen de gemeenschap moet verzetten. Ik zeg alleen: zij mag niet bepalend zijn voor uw denk- en handelwijze. U moet er wat los van staan.

En dan is er nog iets, wat wij in dit verband wel even mogen noemen.

Macht ligt vaak in een ledige naam. Een ezel, die per ongeluk doctor is geworden (wat mij betreft in de letteren of in de filosofie; er zijn zoveel ezels, die dat tegenwoordig desnoods honoris causa krijgen), staat boven iemand, die een gezond verstand heeft, maar toevallig alleen de tijd heeft gehad om de lagere school af te lopen. Is dat kolder of niet? Toch reageert men zo. Als iemand zegt: Ik ben doctor of professor of ik ben graaf(wat alleen maar een ongelukje van de geboorte is), dan zegt men onmiddellijk: Dat is een meerdere. Men laat zich imponeren door begrippen, die vaak zonder inhoud zijn. Ook daardoor wordt men machteloos. Op het ogenblik, dat men een oordeel velst over een gewoon mens en datzelfde oordeel niet durft handhaven, indien het gaat om een vorst of vorstin, dan is men al machteloos. Indien men gelijk durft en blijft oordelen over een gewoon mens en een vorst of vorstin en gelijk reageert op de eenvoudige man met zijn lagere school en op de professor of de doctor, dan heeft men macht.

Het is dus ook nog de kwestie van: op welk vlak plaatsen wij onszelf. In deze wereld wordt u eraan gewend dat u zich in een bepaald vakje moet kunnen inpassen. U bent middenstander, gegoede middenstander, arbeidersklasse of u behoort misschien zelfs tot de intelligentia; waar overigens het intellect maar betrekkelijk spaarzaam gezaaid is.

Als u in zo'n vakje zit, bent u gevangen. U bent als een kanarie in een kooitje. U krijgt uw voer, water en zelfs uw badje op tijd. Wat u niet krijgt, is de vrijheid om zelf te kiezen. En naarmate u daarin langer leeft, wordt het u minder mogelijk uw vleugels uit te slaan en voor uzelf te zorgen.

Daarom moet ik wel zeggen: Wees voorzichtig met hen, die u status beloven; die zeggen: als je dat doet, wordt er goed over je gedacht of slecht. Want ook dat heeft eigenlijk niets te zeggen. Ook dat is een uitoefening van een macht, die zelfs de machthebbers op den duur in haar greep krijgt.

U bent machteloos, indien u dat aanvaardt. Maar als u zegt: Ik ben geen middenstander of een arbeider of intellectueel, ik ben een mens en u leeft als een mens, zonder een respect voor degenen, die zeggen dat zij door een titel of anderszins uw meerdere zijn en zonder verachting voor hen, die krachtens hun beroep en leefwijze misschien uw mindere zouden zijn, maar ieder ervan alleen waardeert op grond van zijn eigenschappen, dan heeft u macht. Dan kan uw eerlijkheid, uw innerlijke bewogenheid, die - let wel -niet zelfzuchtig mag zijn, zich aan die ander openbaren; die zal dan in de ander spreken.

Het lijkt er wel eens op, of u niets te zeggen hebt. Wanneer er een democratische verkiezing is, dan gaat het er zo democratisch toe, dat u geen kans hebt uw eigen wil ook maar op enigerlei wijze uit te drukken. Dat wordt eenvoudig voorkomen, al is het maar door een één-partij-systeem in te voeren of iets dergelijks. Die machteloosheid is schijnbaar groot. Maar indien u eerlijk en met volle overtuiging reageert, komt er een ogenblik dat u de sterkere bent. Wat meer is, dan bent u nú reeds de sterkere. Niets wordt door de z.g. machthebbers van deze wereld zozeer geschuwd en gevreesd, als mensen die in zich macht dragen. Want zo voelen aan dat een eenling, die waarlijk macht in zich draagt en toch zichzelf niet zoekt, meer waard is dan zij met al hun wapens en legers. Zij kunnen hoogstens de wereld vernietigen. Een mens, die in zich eerlijk de macht aanvaardt, die God hem geeft, die kan de wereld bouwen.

VERBORGEN KRACHTEN VAN DE MENS

Het wezen van de mens beschikt over een aantal krachten, die over het algemeen niet tot uiting komen. Een groot gedeelte daarvan ligt op het lichamelijk vlak. Indien een mens n.l. zijn lichaam en zijn spieren, dus zijn lichaamsfuncties niet volledig beheerst, zal hij niet in staat zijn deze bewust in te schakelen op het ogenblik, dat hij dit wenst. Komt hij in een bijzondere omstandigheid te verkeren, waarin het instinct regeert, dan blijkt dat hij b.v. meer kracht, meer uithoudingsvermogen heeft en dat hij een grotere reactie-snelheid heeft dan normaal zou kunnen worden aangenomen.

Hieruit blijkt al, dat het onbewustzijn en heel vaak ook de voorstelling, die de mens van zichzelf heeft, bepalend kunnen zijn voor datgene, wat hij lichamelijk presteert.

Als u aanneemt, dat u te onhandig bent om een spijker in de muur te slaan, dan heeft u duim eronder te lijden, indien u het toch probeert. Maar op het ogenblik, dat u een zeker zelfbewustzijn heeft, gaat het ineens veel beter, dan slaagt u waar een ander onder gelijke omstandigheden zou moeten mislukken.

Voor de innerlijke waarde van de mens geldt eigenlijk precies hetzelfde. Een mens, die een ongeschoold denkvermogen heeft, is niet in staat zich zodanig te concentreren of het totaal van zijn geestelijke energieën zodanig te richten op een bepaald punt om een maximum prestatie te leveren. En dan volgt daar weer uit, dat de doorsnee-mens, die geestelijk over het algemeen niet zozeer is geschoold, betrekkelijk weinig resultaten bereikt op dit terrein.

Als wij het hebben over de z.g. paranormale gaven, dan blijkt alweer dat degene, die weet wat die gaven zijn en ervan gebruik weet te maken, doorgaans op korte termijn heel redelijke resultaten behaalt, terwijl een ander ofwel door anderen wordt beheerst, dan wel helemaal niets bereikt. Waarmee ik maar wil zeggen, dat de geestelijke gaven van de mens, evenals zijn lichamelijk ver uitgaan boven datgene, wat als de norm van zijn bestaan door hemzelf wordt aanvaard.

En dan is er natuurlijk een groot aantal vragen te stellen, waarvan de eerste wel zal luiden: Wanneer wij geestelijke gaven hebben, waarom merken wij er zo weinig van? Het antwoord hierop is duidelijk: Men bemerkt van zijn geestelijke gaven zeer weinig, omdat men:

- a. meestal niet bereid is deze geestelijke gaven een even grote betekenis toe te schrijven als men met de werkelijkheid pleegt te doen;
- b. omdat men deze gaven wantrouwt, daar men ze niet kan zien en niet kan definiëren;
- c. omdat men een zekere belachelijkheid vreest;
- d. omdat men meent, dat het onverstandig of zondig zou zijn (wat eigenlijk op hetzelfde neerkomt), indien men gebruik maakt van innerlijke gaven, zonder zich daarbij te voegen naar de uiterlijke regels en wetten.

En met deze beantwoording heb ik duidelijk gemaakt, dat het in feite het eigen "ik" is, dat het onmogelijk maakt geestelijke gaven volledig te uiten. Waarop vraag 2 onmiddellijk zal moeten volgen; en die luidt dan volgens de ervaring:

Maar wij begeren toch deze paranormale gaven wel te bezitten. Hoe komt het dan dat wij daarvan niets merken?

Het antwoord is heel eenvoudig: U begeert de gaven wel, maar u ziet die gaven als een afzonderlijk iets. U beseft niet, dat zij alleen kunnen bestaan in uw gehele persoonlijkheid en moeten voortvloeien uit een totaal evenwicht in uw persoonlijkheid en niet een gevolg kunnen zijn van een exceptionele uiting op een of ander terrein, waarbij de rest gelijk moet blijven. En daarmee hebben wij alweer vastgelegd, dat de meeste mensen zichzelf in het vaarwater zitten.

Dan komt vraag 3; en deze zou kunnen luiden: Wat zijn dan eigenlijk de geestelijke gaven en krachten, waarover wij beschikken?

Ten eerste: De mens - en wat dat betreft ook de geest - beschikt over het vermogen zijn werkelijke wil tot uiting te brengen, voor zover het zijn eigen wezen en niet tevens de wil of het vermogen tot willen van een ander inhoudt.

Ten tweede: De mens is in staat zijn gedachten zo sterk te concentreren, dat zij door anderen bewust of onbewust worden afgelezen en voor hen dus een reactie noodzakelijk maken op datgene, wat er in die mens bestaat.

Ten derde: Daar, waar het "ik" zich meer bewust is dan een ander, is het in staat zijn beter oordeel of groter inzicht te doen domineren over de lagere inzichten of de lager georganiseerde wil van anderen. Bovendien kan de mens door het inschakelen van zijn innerlijk wezen ertoe komen alle waarden, die in de gehele kosmos bestaan, in zichzelf bewust tot uitdrukking te brengen. De mens kan dus b.v. putten uit het totaal van het kosmisch weten. Hij kan dit echter alleen doen - dat moeten we erbij zeggen - in de termen, die voor hem nog hanteerbaar zijn.

De mens kan - wat de krachten uit de kosmos betreft - uit alle krachten putten, die hij nodig heeft en zelfs meer, zolang hij zelf in staat is in zich het concept van de kracht te vormen en het vermogen van de kracht te verdragen.

De mens is in staat om het geheel van geestelijke en onstoffelijke waarden als een werkelijkheid te ervaren en tot uitdrukking te brengen in elke wereld, waarin hij vertoeft, mits hij

a. in staat is om zonder voorbehoud, vooroordeel of begrenzing de beelden van de eeuwigheid of van de kosmische werkelijkheid in hem te doen ontstaan en

b. deze evenwichtig en zonder het injecteren van beperkingen vanuit het eigen wezen tot uiting te brengen.

Ten vierde: De mens is in staat elke grens te overschrijden, die hij in zich niet meer als bestaand erkent. Dat zijn de grote geestelijke gaven en machten, die je hebt.

Nu is het heel aardig over de macht van een mens te spreken, maar we zien dat de meeste mensen die macht niet hebben. Het is misschien mogelijk terug te grijpen naar diegenen, die de massa domineren. En dan kunnen we denken aan de predikers van de kruistochten als Peter van Amiens. We kunnen denken aan Napoleon met zijn troepen, aan Hitler met de zijnen, aan Churchill en zovele anderen. Maar de grote vraag is weer: waar hier de geestelijke kracht begint en waar het stoffelijk overtuigingsvermogen ophoudt. En dat kan betrekkelijk eenvoudig worden gezegd.

Op het ogenblik, dat iemand eerlijk iets meent - zelfs al is hij verder volledig krankzinnig - en hij zal met geheel zijn wezen zonder enig voorbehoud daaraan uiting geven, put hij krachten uit de kosmos. Er is dus noodzakelijk: de eerlijkheid, waarmee men een bepaalde overtuiging bezit. Door deze innerlijk verworven eerlijke krachten zal hij anderen domineren voor zover zij geen even eerlijke en even sterke overtuiging bezitten.

Misschien is dat nog veel te praktisch gezegd. Want het is eigenaardig, dat de mensen juist als het gaat om geestelijke waarden de praktijk meestal een tikkeltje schuwen.

De geestelijke macht heb je alleen, indien je niet een deel van je wezen uitsluit. Op het ogenblik, dat je jezelf met lichaam en ziel aan iets geeft, houdt dit "zich schenken aan iets" ook macht in. Op het ogenblik, dat je alleen jezelf lichamelijk of geestelijk schenkt, maar de rest erbuiten probeert te houden, lukt het niet Zelfs iemand, die een verbond met de duivel zou willen aangaan en dat doet met het voorbehoud "maar mijn zieltje zal ik proberen te redden", zal geen resultaten zien. Pas wanneer hij a priori het verdoemd-zijn aanvaardt, zal hij het verbond met de duivel kunnen sluiten. (Nu weten we natuurlijk wel dat dit een wijze van spreken is. Een werkelijk verbond met de duivel bestaat niet; hoogstens een verbond met het kwade deel van je eigen "ik". En de meeste mensen sluiten dit, zonder zich ervan bewust te zijn.

De enkeling, die dat wel doet, projecteert het buiten zich en zegt dat het de duivel is.

Nu komt in dit geheel zeer sterk naar voren, dat je het zelf doet.

En dan kan ik mij voorstellen, dat iemand zegt: Maar kan een ander mij dan geen macht of kracht geven?

Zeker, dat kan. Maar als ik van een ander macht of kracht ontvang, is die in de eerste plaats beperkt; niet volgens mijn eigen wezen, maar volgens de aard en bedoeling van de schenker. In de tweede plaats zal ik door het aanvaarden van macht gebonden zijn aan de gedragslijnen en gedragswijze van degene, die mij de macht verleent. Ik ben dus sterk beperkt. Maar mogelijk is het wel.

Kan ik iemand anders macht geven?

Dat kan. Indien ik zonder enig voorbehoud de macht of de kracht die in mij ligt aan een ander overdraag, dan zal de ander diezelfde krachten of machten bezitten en - mits die ander ervan gebruik maakt - zal hij dat zelfs vrijelijk kunnen doen. Maar aangezien ik over het algemeen

tot een overdracht van krachten alleen met een bepaalde bedoeling overga, maak ik in wezen de ander meestal tot een verlengstuk van mijn eigen "ik".

En dan komt men tot de vraag: Waar brengt dit ons in de praktijk?

In de praktijk houdt de geestelijke macht van de mens in, dat hij onder omstandigheden de elementen beheerst en alle zwakkere krachten domineert. Hoe sterker hij zich dus concentreert op iets, met uitsluiting van dat andere, des te groter de mogelijkheid is dat hij het waar maakt. De geestelijke kracht, het voorstellingsvermogen van de mens en daarbij zijn concentratie en wil tezamen bepalen wat hij waar kan maken. Er bestaat geen enkele wet in de kosmos, die voor de mens binnen de beperkingen van zijn wezen niet te variëren is. Elke natuurwet kan dus worden gevarieerd. Elke natuurkracht kan anders worden gericht dan zij normaal werkt. Daarbij wordt het wezen van de andere kracht niet aangetast, maar de macht van het "ik" moduleert die kracht tot een nieuw resultaat.

Dus als je het heel praktisch wilt zeggen: Waarom krijgen sommige mensen alles in het leven en krijg ik niets? Het antwoord is heel eenvoudig: Zij krijgen alles, omdat zij zich een beeld maken van datgene wat zij willen hebben en dit als hun recht nemen. Op het ogenblik, dat zij aarzelen, verliezen zij alles.

Hoe komt het, dat sommige mensen geestelijke gaven hebben en wij niet?

Sommige mensen aanvaarden hun geestelijke gaven - al dan niet om persoonlijke redenen - en maken daarvan gebruik. Anderen zijn er bang voor om ervan gebruik te maken of beginnen van te voren de spelregels op te stellen, volgens welke die krachten zich moeten openbaren. En dat betekent in 9 van de 10 gevallen, dat de zaak niet doorgaat.

Kan ik een medemens tot daden brengen, die hij zonder zijn geestelijke vermogens niet zou stellen? Antwoord: Indien ik zelfzuchtig ben, is dit niet waarschijnlijk. Ik zal dan van stoffelijke overredingskracht moeten gebruikmaken. Indien ik onzelfzuchtig ben, zal de sterkte, waarmee ik iets als juist aanvoel, bepalen in hoeverre een ander ook stoffelijk daaraan beantwoordt. Ik kan dus door mijn eigen intensiteit van innerlijk beseffen en geloven anderen brengen tot een aanvaarding van een levens- of gedragswijze, die zonder dit voor hen onaanvaardbaar zou zijn.

Is het mogelijk om geesten te bezweren?

Een geest kan alleen dan worden bezworen, indien die geest minder macht bezit dan wijzelfven of in wezen en streven aan ons eigen "ik" volledig tegengericht is. In alle andere omstandigheden kan een geest niet worden bezworen, maar kan er slechts vanuit het eigen "ik" een harmonie worden gewekt, waardoor een samenwerking of een contact met een dergelijke geest mogelijk wordt.

En dan heeft men natuurlijk de vraag: Worden wij geleefd of leven wij zelf?

Wij worden geleefd op alle punten, waarop wij geen directe en volledig gedetailleerde eigen mening bezitten. Algemene principes zullen ons geen persoonlijke vrijheid verschaffen. Een uitgewerkt principe, dat dus in al zijn consequenties is beschouwd, maakt het ons mogelijk de wetten en regels van het leven te wijzigen ten gunste van ons gedrag.

Nu heeft u al een heel stel vragen en antwoorden. Toch denk ik, dat dit alles onbevredigend blijft, want men is als mens geneigd te zeggen: Geestelijke vermogens - verborgen of niet - vind ik mooi, maar dan wil ik ook graag een aanwijzing hebben hoe ik die dan voor de dag kan halen.

Het antwoord is dan altijd: Dat is direct met uw eigen persoonlijkheid verbonden. Dat klinkt misschien heel vreemd, maar het is waar. Want u heeft een eigen karakter. U heeft lichamenlijk een eigen structuur en een eigen levensritme. U heeft eigen gewoonten en die alle tezamen bouwen eigenlijk het beginpunt of de basis op, vanwaar u kunt vertrekken.

Nu kan ik mij heel goed indenken dat iemand, die een druk leven heeft, voor geestelijke waarden een heel andere benadering nodig heeft dan iemand, die het erg rustig heeft; b.v. iemand, die gepensioneerd is. De één kan geen tijd besteden en die moet dus intensiteit

zoeken. Hij moet het zoeken in flitsen van sterke concentratie. De ander kan iets langzaam opbouwen.

De één is in staat om abstracte denkbeelden volledig uit te werken en kan dus uit een abstract denkbeeld tot meer reële conclusies komen.

De ander daarentegen heeft absoluut geen gevoel voor het abstracte. Zo iemand zal moeten uitgaan van de concrete mogelijkheden en die eerst eens waar maken; en dan komt het beeld dat noodzakelijk is vanzelf. Het is altijd een automatisch proces. De mens origineert het wel, maar hij zal door zijn aard, zijn mogelijkheden en zijn voorgaande ontwikkeling - geestelijk zowel als stoffelijk - eigenlijk beperkt en gelijktijdig gericht worden. Het is dus niet mogelijk tegen iemand te zeggen: Als je zo en zo handelt, zul je geestelijke macht en kracht bezitten zonder meer.

Het is echter wel mogelijk - en dat is misschien maar een geluk - om te zeggen: Je kunt altijd die kracht uiten.

Wat zijn nu de belemmeringen?

1. De belemmeringen voor het uiten van een geestelijke kracht zijn alle waarden, die in zich dragen: een vooroordeel of een oordeel, dat niet op feitelijke ervaringen is gebaseerd.
2. Elke voorstelling in het "ik" of elke gewoonte in het "ik", die zodanig in strijd is met het beoogde, dat men er zelf geen vrede mee heeft.
3. Ik zal altijd de moed moeten hebben of het risico moeten nemen om de eerste stap zelf te doen. Ik kan nooit rekenen op een ander of op het andere - of het God is, de geest of een mens - ik moet zelf altijd het vertrek bepalen. Zonder dat men van zichzelf uitgaat en de eigen acties bepaalt, zal men nimmer resultaten kunnen behalen.

Dan nu de positieve waarden. Een positieve waarde wordt bereikt:

1. Indien men een gedetailleerde voorstelling heeft, die voor het eigen "ik" volledig aanvaardbaar is en waarin het "ik" niet alleen zichzelf zoekt. Dergelijke voorstellingen betekenen een afstemming van het totale geestelijke wezen en daarmee het wekken van alle krachten in de geest, die op het bewuste punt belangrijk zouden kunnen zijn.
2. De vrijheid van handelen. Op het ogenblik, dat ik mijn vrijheid of die van anderen t.a.v. handeling en reactie beperk, zal ik geen resultaat kunnen bereiken, omdat ik door het opleggen van een dwang de geestelijke krachten, die in mij en misschien in anderen zijn, beperk in hun mogelijkheden tot het verkrijgen van harmonie.
3. Het bepalen van tijd of van een tijdslimiet is voor het optreden van geestelijke krachten in een stoffelijk kenbare vorm altijd funest. Het is n.l. niet mogelijk een geestelijk proces of een geestelijke werking uit te drukken in een materiële tijdswaardering. Doet men dit toch, dan zal men op het ogenblik dat de tijd, die is gesteld, is verlopen, zelf de eventueel in gang zijnde processen afremmen.
4. Indien men van geestelijke krachten wil gebruikmaken, mag men nimmer uitgaan van iets, wat men voor zichzelf of voor anderen in de toekomst wenst. Men moet alleen uitgaan van datgene, wat praktisch ogenblikkelijk, althans in de zeer nabije toekomst, te verwezen lijken is. Slechts door zo te reageren en te handelen, zonder enig voorbehoud, zonder enige angst of begeerte, kan men onmiddellijke en bijna miraculeuze resultaten verwachten.

Maar dan blijft nog de eeuwige vraag: Geldt dat nu voor mij ook? En dan kan ik alleen zeggen: Veel meer nog dan in het stoffelijke optreden is voor het hanteren, het gebruiken of het richten van geestelijke krachten voornaam

- a. dat men een zelfvertrouwen heeft;
- b. dat men zichzelf niet zoekt.
- c. dat men een beeld heeft van zijn bestemming.

Het zal u duidelijk zijn, dat ik zonder zelfvertrouwen nooit ergens terecht kom. Indien u niet kunt vertrouwen op een kracht, die in u berust, zal het u heel erg moeilijk vallen om haar tot uiting te brengen.

Het zal voor u zelfs zeer moeilijk zijn om een kracht te ontwikkelen. Indien u zichzelf daarin zoekt, beperkt u het tot uzelf en elke uiting buiten u valt weg. Anderen zullen het zien als schijn en ze zullen daardoor uw zelfvertrouwen over het algemeen schaden. En als u niet gelooft in een concrete verwerkelijking, dan is het ook wel begrijpelijk dat u het ook niet waar maakt. U moet in iets geloven. U moet een geestelijke waarheid stellen met geheel u wezen en zonder enig voorbehoud of aarzeling om haar waar te kunnen maken.

Waarmee ik dan heb geprobeerd een aantal vragen, die in samenhang met dit probleem kunnen rijzen, althans enigszins te beantwoorden.

Dan heb ik er natuurlijk nog wel enige commentaren bij. Die kunt u eventueel verwaarlozen. Ik geef ze desalniettemin.

Iemand, die alleen 'n boekje over zwemmen heeft gelezen en het Kanaal wil overzwemmen, verdrinkt. Iemand, die alleen theoretisch iets van geestelijke krachten afweet en plotseling grote resultaten wenst, mislukt en zal de terugslag daarvan ervaren. Ik geloof daarom, dat het verstandig is voor een ieder, die de geestelijke kracht wil zien als iets, dat hij moet hanteren als een macht, waardoor hij iets kan betekenen in leven en sferen, om eerst te proberen in heel kleine dingen resultaten te verkrijgen. Hij moet verder rekening houden met het feit, dat hij het niet met zichzelf in verband mag brengen.

Als u een mug wilt laten weggaan, doet u het dan a.u.b. niet, wanneer die mug u ergert. Dan komt er egoïsme bij en u heeft grote kans, dat de zaak omdraait en de mug juist naar u toekomt.

Als u iemand wilt helpen of genezen, dan moet u niet denken dat het ineens gaat. In het begin bereikt u misschien alleen dat zo iemand zich even een beetje lekkerder voelt. Maar als u dat regelmatig doet, komt het ogenblik, dat u een hoofdpijntje kunt wegnemen. Gaat u verder, dan komt het moment, dat u eenvoudige zenuwbezwaren kunt wegnemen en pas als u ook daarin een zekere bekwaamheid heeft verkregen, komt u zover, dat u een spoediger herstel of een correctie van spierafwijkingen e.d. tot stand kunt brengen. Probeer dus nooit dadelijk iemand met een gebroken been miraculeus te genezen, want dat lukt u niet. Tracht voorlopig iemand zich alleen maar een beetje prettiger te laten voelen. En als dat lukt, zeg dan: Dit is een begin. Ik kan verdergaan.

Ten laatste wil ik er nog op wijzen, dat 9 van 10 mensen, die geestelijke kracht gebruiken, dit in feite doen om zichzelf belangrijker te maken; d.w.z. dat er een zeker egoïsme in schuilt. Zolang dat egoïsme erin zit, is de kans van slagen gering, omdat je - als je eventuele krachten aantrekt - die op jezelf richt en niet op datgene, waar ze eigenlijk moeten zijn.

Dus: wees voorzichtig met deze dingen. Begin langzaam en werk er gestadig mee. Zorg, dat u zelfvertrouwen heeft en probeer nooit iets, waarvan u zelf niet gelooft dat het mogelijk is.

DOORZETTINGSVERMOGEN

Wanneer ik geloof in mijzelf en in het doel, dat ik mij heb gesteld, zo zal ik mij te allen tijde kunnen doorzetten daar, waar ik niet tracht anderen in hun opvattingen en vrijheid van wil te belemmeren.

Doorzettingsvermogen is dus wilskracht; maar daarnaast ook begrip voor datgene, wat in anderen leeft.

Voor mijzelf en vanuit mijzelf zal ik alles kunnen doorzetten, maar ik zal nimmer anderen kunnen dwingen om dit te accepteren, tenzij het mede in hun richting ligt. Wanneer ik dus geestelijk of anderszins streef en het beste doe dat ik kan, dan bestaat er nog steeds de mogelijkheid, dat men dit verwerpt. Dit te overvleugelen is misschien wel mogelijk, maar nimmer goed. Wij kunnen nooit een ander dwingen onze waardering te accepteren, zonder daarmede de ander in waarde te doen dalen, ook als de waarde, die de ander zich heeft

gesteld, vanuit ons standpunt een denkbeeldige is. Dit geldt voor zuiver stoffelijke bestrevingen, maar evenzeer voor het geestelijke.

Als ik persoonlijk een benadering tot God vind, dan zal deze benadering op zichzelf geen resultaten brengen. Zolang ik werkelijk God zoek en blijf voortgaan op de weg die ik heb ingeslagen, zal ik op den duur resultaten bereiken: ik zal God leren kennen, ik zal God zien. Maar op het ogenblik, dat ik dit probeer aan te passen aan iets, wat een ander denkt of kent, als ik dit probeer in te voegen in de stellingen van anderen, wordt mijn benadering van God onmogelijk.

Doorzettingsvermogen heeft alleen waarlijk zin, indien het uitgaat van het eigen "ik" en het een verwezenlijken van de waarden van het eigen "ik" inhoudt.

U zult zeggen, dat dit een oppervlakkige beschouwing is. Ik geloof niet, dat dat waar is. Als wij de oneindigheid beschouwen, dan kunnen wij zeggen: Ik wil deel zijn van die oneindigheid. Maar dat kan ik niet, zonder ook deel te zijn van vele dingen, die ik voor mijzelf thans nog verwerp. Om mijzelf te kunnen doorzetten zal ik mijzelf eerst moeten leren om niet te verwerpen.

Als ik zeg, dat ik één wil zijn met het licht, dan moet ik naast het licht het duister kunnen aanvaarden. Want licht kan zonder duister niet bestaan. Eerst wanneer ik licht én duister gelijk kan aanvaarden, is het voor mij mogelijk mijn bewustzijn van het licht te concretiseren.

Ten laatste - en dat mogen wij niet vergeten: Als ik éénmaal faal, dan wil dat niet zeggen dat ik werkelijk heb gefaald. Want vele mensen denken, dat doorzettingsvermogen alleen maar zin heeft op één weg, op één bepaalde richtlijn; en dat is niet waar.

Doorzettingsvermogen wil zeggen, dat als een bepaalde benadering niet is gelukt, dat men dan met de volgende benadering en met hetzelfde doel verdergaat.

Het wil zeggen, dat men uit de totaliteit van mogelijkheden blijft putten, tot het doel is bereikt.

Dit vergt ongetwijfeld zelfvertrouwen. Het vraagt een vermogen tot aanpassen en reactie, dat aan velen ontbreken. Maar juist daardoor bezitten zo weinig mensen werkelijk doorzettingsvermogen. Want als wij God bezien; dan moeten wij zeggen dat God toch eigenlijk ook wel doorzettingsvermogen moet hebben gehad om het geheel van licht en duister te openbaren. Had Hij alleen het lichte geopenbaard, dan was er nimmer een schepping geweest. Had Hij alleen het duister geopenbaard, evenmin. Het is de tweeledigheid, die - volledig en in details uitgewerkt - moet worden aanvaard, waardoor de schepping mogelijk is. En zo is het voor ons ook.

In ons eigen leven moeten wij alle dingen gelijkelijk kunnen accepteren in alle details, willen wij in staat zijn ons doel te verwerkelijken. En dat houdt in, dat alle doorzettingsvermogen nutteloos is, tenzij wij 'n doel hebben dat langer bestaat dan de omstandigheden, waarin wij verkeren. Of om met een citaat te sluiten:

"Slechts hij, die zijn doel in de eeuwigheid zoekt en volledig daarnaar streeft met alle mogelijkheden en in alle omstandigheden, zal zijn doel bereiken.

Hij, die zijn doel in het tijdelijke zoekt, zal ontdekken dat hij niet voldoende tijd bezit om dat te verwezenlijken.

Hij, die het doel slechts in de geest zoekt, maar daaraan de beperkingen van de materie en van het heden verbindt, zal eveneens falen, doordat hij de juiste mogelijkheid van benadering niet weet te vinden.

Treden voor de goden wil zeggen: Jezelf een god gevoelen en zo de taal der goden spreken. En wie de taal der goden spreekt tot de goden, zal een god zijn, zonder te beseffen dat hij meer of minder is geworden en hij zal zijn doel nastreven, alsof hij nog de onbewuste geest uit het begin zou zijn."

ZELFONDERZOEK

Ik ben.
Ben ik een droom in een wereld?
Ben ik een werkelijkheid?
Ik weet het niet.
Maar 'k weet: de strijd, die in mij voortbestaat,
is altijd weer een treffen
van wat ik in mijzelf als waardevol erken
en iets, waardoor ik steeds mijzelf haat
en niet aanvaarden kan dat, wat ik ben.

Ik ben een droom.
Ik zie mijzelf als deel van de oneindigheid;
een vorst, door ed'len voortgeleid;
een engel, gaande door de hemelpoort.
En 'k neem mijzelf kwalijk,
dat ik zelfs niet de sporen
van de volmaaktheid in 't bestaan kan drukken.
Ik voel mijzelf mislukken.
Ik ben er angstig van, dat ik zo ben.

Ik ben.
Ik wil bereiken.
Maar wat bereik ik?
Ik, die mijzelf nog niet ken?
Ik zoek mijzelf duidelijk te maken
en dat, wat ik in mij nog niet erken,
zal 'k altijd wraken.
Totdat ik het aanvaard: 't totaal van het bestaan,
waarin mijn eigen waan een deel is van het leven;
en 'k zo aanvaarding met geheel mijn zelfbewustzijn ook kan geven
aan wat nog niet mijn deel kan zijn.
Uit vreugd en pijn
vind ik een beeld dan, dat mij zegt,
hoe of ik ben.

Ik ben.
Ik ben een vraag
en 't antwoord ligt in mij besloten.
Ik ken de sleutel niet, die tot het antwoord voert.
Zo wordt mijn zijn voortdurend door het "ik"beroerd
en schijnt de pijn van de gespletenheid mijn wezen aan te vreten.
En toch, nu ik aanvaarden kan
- zelfs mijn gespletenheid -
vind ik 'n erkennen, dat mij steeds
meer tot mijzelf leidt.
Zo word ik deel van dat,
wat ik als God erken.
Ik -deel van God - besef mijzelf,
ken mij voor wat ik ben.